

5. SINIF

OKUMA BECERİLERİ
METİN VE SORULARI

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

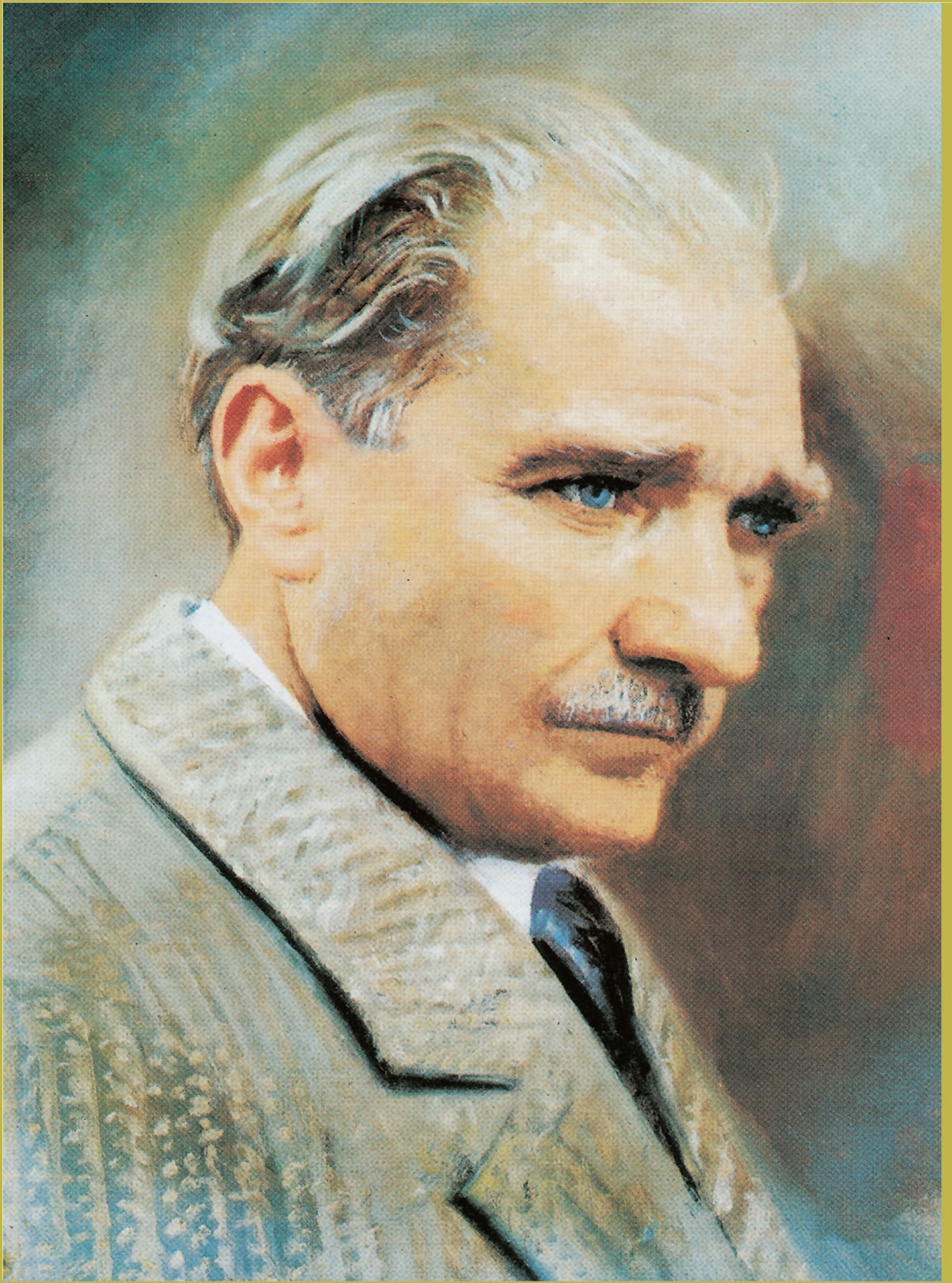
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

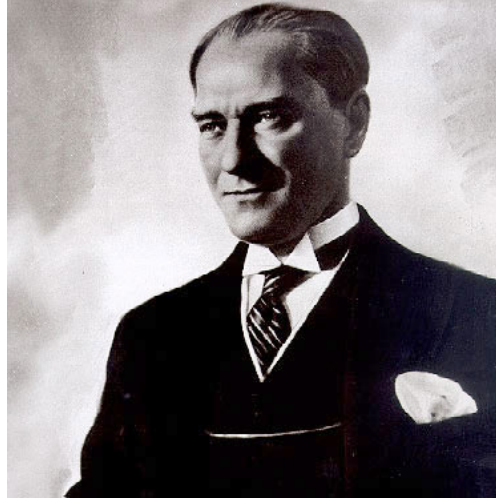
Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

SÖYLEDİĞİNİ YAPARDI

Başarıyı önleyecek engelleri kaldırdığın zaman başarı kendiliğinden gelir diye düşünen Atatürk, başarısızlık diye bir şey tanımazdı. Ülkenin üzerine kara bulutların çöktüğü, herkesin umutsuzluğa düştüğü işgal yıllarında bile o, umutsuzluğa düşmeyerek Kurtuluş Savaşı'nı başlatma cesaretini göstermişti. Üstelik zaferi mutlak (kesin) görmüştü.

Kurtuluş Savaşı'nda mermi yapan nineler ve torunları

Atatürk'ün bu derece kendisine güvenmesinin nedeni ne idi? Türk ulusunun düşkün ve onursuz bir yaşamı kabullenemeyeceğine, varını ve yoğunu özgürlüğü için vermekten çekinmeyeceğine olan inancı idi. Ona göre, karamsar olanlar, umutları bitik olanlar bu ulusunu tanımayanlardı. Tanısalardı, özgürlük uğruna bu ulusun bütün yoklukları yeneceğine olan inançlarını yitirmezlerdi. Aşağıdaki anekdot (hikâyecik), Atatürk'ün bu konudaki düşüncelerini yansıtan güzel bir örnektir:

Atatürk, Meclis balkonunda, arkadaşları ve milletvekilleriyle birlikte

Kurtuluş Savaşı başladığı sırada Atatürk'e dediler ki:

– Nasıl mümkün olur? Ordu yok!

Atatürk hemen cevap verdi:

– Kurulur!..

– İyi ama bunun için para lazım... O da yok?

– Bulunur!..

– Diyelim ki bulduk, düşmanlarımız hem büyük hem de çok!

– Olsun, yenilir!..

O, dediklerinin hepsini yaptı. Yapamayacağı şeyi asla söylemedi.

Anekdotlarla Atatürk, T.C. Genelkurmay Başkanlığı, Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı, Atatürk Araştırma ve Eğitim Merkezi (ATAREM)/Ankara

(5. sınıf seviyesine uygun şekilde düzenlenmiştir.)

SORULAR

1. Kurtuluş Savaşı yıllarında ülkenin durumu nasıldı? Yazınız.

---

2. Atatürk'e göre Türk milletinin özellikleri nelerdir? Yazınız.

---

3. Atatürk, “başarı” kavramı ile ilgili düşüncesini Kurtuluş Savaşı’nı başlatırken de kullanmıştır. Aşağıdakilerden hangileri, bunu nasıl uyguladığını belirtmektedir?

Uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.

İşgal yıllarının karamsar tablosunu ortadan kaldıracak düşünceleri belirleyip zafere baştan inanmıştır.

Umutsuzluk engelini kafasından silip zafere inanmış ve böylece Kurtuluş Savaşı’nı başlatma cesaretini göstermiştir.

Umutsuzluk, zafere ulaşma yolunda onun da karamsarlığa düşmesinde etkili olmuştur.

Başarısızlığa hiç ihtimal vermeden kafasındaki tüm kararsızlıkları gidermiş ve zafer yolunda yürümüştür.

4. Metne göre Atatürk’ün kendisine güvenmesinin altındaki asıl nedeni yazınız.

---

5. Atatürk'ün aşağıda belirtilen özelliklerine metinden örnekler veriniz.

Cesur;

İleri görüşlü;

Kararlı;

SATI KADIN, ATATÜRK VE KADIN HAKLARI

Anadolu Türk kadını, cepheye göndermiş olduğu evlatlarıyla yetinmeyip bizzat kendisi Türk ulusunun özgürlük ve bağımsızlık mücadelesinde eşi ile omuz omuza yerini almıştır. Yeryüzünde hiçbir millet kadınının, kendi ulusunun kurtuluşuna Türk kadını kadar katkı sağlamış olamayacağını dile getiren ATATÜRK, Türk halkının çağdaşlaşma mücadelesinde de kadın ve erkeğin el ele, omuz omuza olmasını istemiştir. O, Türk kadını bu mücadelede saf dışı bırakabilecek bütün zincirleri kırmış, siyasi, ekonomik ve sosyal hayatta başarılı olmasını sağlayacak adımları atmaktan çekinmemiştir. (...)

Satı Kadın Mecliste yemin ederken

Ankara'da yakıcı bir yaz günü idi... ATATÜRK beraberinde arkadaşları ve yaverleri (yardımcıları) olduğu hâlde Kızılcahamam'a giderken Kazan köyü yakınlarında durmuş ve otomobilden inmişti. Köyün kadını, genci, yaşlısı, ihtiyarı köylerinin içinden geçen şosede duran bu yabancı konukları görünce hep koşuştular. Kimi su getirdi, kimi ayran... Bunlardan biri, güğümünden aktardığı soğuk ayranı ATA'ya uzattı:

“Bir soğuk ayran içer misiniz?” dedi.

O, çorak iklimin kavurduğu yüzü bronzlaşmış Türk kadınının en bariz ifadelerini taşıyan bir Türk anası idi. Böğürüne sıkıştırdığı kundağa biraz daha bastırdıktan sonra, sağ elindeki ayran bardağını uzattı, bekledi. ATA'sı ayrılanı kana kana içmiş ve bir an durakladıktan sonra ona:

“Senin kocan kim?” diye sormuştu.

Köylü kadını, yüzü tunçlaşmış, elleri nasırlı bu Türk anası Ankara'nın kendine has şivesi ile kocasının Sakarya Savaşı'nda boğazından yaralanmış bir cengâver olduğunu söyledi. ATA bir soru daha sordu:

“Ne zaman doğdun?”

“1919'da ATATÜRK Samsun'a çıktığı zaman doğdum...”

ATA, bir an düşündü. Yıl 1934 idi. Kadının bu ifadesine göre 15 yaşında olması lâzım gelirdi. Hâlbuki karşısında abideleşen kadın... 25 yaşlarında görünüyordu. Tekrar sordu:

“Nasıl olur?”

Evet, nasıl olurdu bu?... Satı Kadın, hiç tereddütsüz, o her zamanki nüktedan (şakacı) hâli ile memleketin işgal altında geçirdiği acı yılları ima ederek:

“Evet Paşam. Ondan evvel yaşamıyordum ki...”

Bu espri ATA'yı bir hayli düşündürdü. Ayrılırken yaverine kadının ismini ve adresini not ettirdi.

Daha sonra Satı Kadın'ı Büyük Millet Meclisine giren ilk kadın milletvekili olarak görmekteyiz.

*Atatürk'ten Anekdotlar, T.C. Genelkurmay Başkanlığı,
Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı,
Atatürk Araştırma ve Eğitim Merkezi (ATAREM) / Ankara
(5. sınıf seviyesine uygun şekilde düzenlenmiştir.)*

SORULAR

1. Metinde, Kurtuluş Savaşı yıllarındaki Türk kadını nasıl anlatılıyor? Yazınız.

---

2. Atatürk, Kurtuluş Savaşı yıllarındaki Anadolu Türk kadınını anlatırken başka milletlerin kadınlarından da söz etmektedir. Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Sosyal hayattaki başarısını vurgulamak
B. Ekonomik hayata katkı sağladığını belirtmek
C. Çağdaşlaşma yolundaki gayretlerini anlatmak
D. Karşılaştırma yaparak Türk kadınını yüceltmek

3. Satı Kadın ile Atatürk'ün Kazan köyünde karşılaşmalarını ve sohbetlerini anlatan anı, kaç yılında yaşanmıştır?

---

4. Metinde Satı Kadın'ın, Atatürk'ün gözünde abideleştiği anlatılıyor. Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?
- A. Satı Kadın'ın 1919 yılını doğum tarihi olarak görüp ondan önceki yaşamını yok sayması
- B. Satı Kadın'ın Türk bağımsızlığına kendi köyünün verdiği desteği vurgulaması
- C. Satı Kadın'ın da Samsun'daki mücadeleye katılmış olması
- D. Satı Kadın'ın Türk kadınlarını takdir etmesi

5. Satı Kadın'ın Cumhuriyet tarihimizdeki ilk kadın milletvekili olması aşağıdakilerden hangilerinin göstergesidir?

Uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.

- Türk kadınının Kurtuluş Savaşı'nda fedakârlığı yanında cesur ve çalışkan olduğunun
- Türk kadının doğruluktan ayrılmadığının
- Satı Kadın'ın Meclise girmesiyle, Türk kadınının onun şahsında demokratik hayatta kendi yerini görmesinin
- Atatürk'ün Türk kadınına duyduğu saygının ve verdiği önemin
- Türk kadınının vatan savunması dışında çağdaşlaşma mücadelesinde de eşyle omuz omuza çalışabileceğinin

meb.gov.tr

Ölçme, Değerlendirme
ve Sınav Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

5.SINIF

OKUMA BECERİLERİ
METİN VE SORULARI